

Pane prezidente republiky,
Vaše Blaženosti, ctihodní patriarchové,
drazí bratři v biskupské službě a členové zvláštní rady biskupské synody pro Blízký východ,
vážení představitelé náboženských vyznání, světa kultury a občanské společnosti,
drazí bratři a sestry v Kristu, dráží přátelé!

Chtěl bych vyjádřit svoji vděčnost patriarchovi Řehořovi Lahamovi za laskavé přijetí, jakož i generálnímu sekretáři biskupské synody mons. Nikolovi Eterovičovi za jeho úvodní slova. Vřele zdravím patriarchy, všechny východní i latinské biskupy a členy zvláštní rady biskupské synody pro Blízký východ. Těší mne také přítomnost pravoslavných, muslimských a drúzských delegací, jakož i představitelů kultury a občanské společnosti v této bazilice sv. Pavla. Vřele zdravím drahou řecko-melchitskou komunitu, která mne hostí. Vaše přítomnost propůjčuje slavnostní ráz podpisu posynodální apoštolské exhortace *Ecclesia in Medio Oriente*, a dosvědčuje, že tento dokument, jež je zajisté určen všeobecné církvi, nabývá zvláštní důležitost pro celý Blízký východ.

Prozřetelnost tomu chtěla, že k tomuto aktu dochází právě v den svátku Povýšení svatého Kříže, který byl poprvé slaven na Východě roku 335 těsně po posvěcení baziliky Zmrtvýchvstání zbudované na Golgotě nad hrobem našeho Pána císařem Konstantinem Velikým, kterého si připomínáte jako světce. Za měsíc se bude slavit 1700. výročí zjevení, ve kterém se mu během symbolické noci jeho nevěry ukázal třpytivý monogram Kristův, přičemž uslyšel hlas, jenž řekl: “V tomto znamení zvítězíš!” Později Konstantin podepsal Milánský edikt a jeho jméno nese město Konstantinopol. Domnívám se, že posynodální exhortace může být čtena a vykládána ve světle svátku Povýšení svatého Kříže a zejména ve světle Kristova monogramu X (chí) a P (ró), tedy prvních dvou písmen slova Χριστός. Toto čtení vede k autentickému znovuoobjevení totožnosti pokřtěného a církve, a zároveň je výzvou ke svědectví ve společenství a skrze společenství. Nejsou snad křesťanské společenství a svědectví založeny na velikonočním tajemství, na ukřižování, smrti a zmrtvýchvstání Kristově? Nemají v něm svoje plné dovršení? Mezi Křížem a Zmrtvýchvstáním existuje nerozdělitelné spojení, na které křesťan nemůže zapomenout. Bez tohoto spojení by velebení Kříže bylo ospravedlňováním bolesti a smrti, v nichž by tak spatřovalo fatální konec. Velebit Kříž znamená pro křesťana sdílet plnost bezpodmínečné lásky Boha k člověku. Je to úkon víry! Velebit Kříž v perspektivě Zmrtvýchvstání, znamená žít a prokazovat plnost této lásky. Velebení Kříže vede ke snaze být hlasateli bratrského a církevního společenství, jež je zdrojem pravého křesťanského svědectví. Je to úkon naděje!

Synodální otcové vzali v úvahu aktuální situaci církví na Blízkém východě a mohli tak reflektovat o radostech i bolestech, úzkostech a nadějích Kristových učedníků, kteří žijí na těchto místech. Celá církev tak mohla naslouchat tomuto úpěnlivému volání a vnímat beznadějný pohled mnoha mužů a žen, kteří se nacházejí ve sklíčujících lidských a materiálních situacích, prožívají silná napětí ve strachu a znepokojení a chtějí následovat Krista – Toho, který dává smysl jejich životu, jehož jsou často pozbavováni. Proto jsem chtěl, aby mottem dokumentu byl první list svatého Petra. Současně mohla církev obdivovat vše, co je v církvích, žijících na těchto místech, krásné a ušlechtilé. Jak nevzdávat díky Bohu v každé chvíli za vás všechny (srov. 1 Sol 1,2; *První část posynodální apoštolské exhortace*), dráží křesťané Blízkého východu! Jak Jej nechválit za vaši odvahu víry? Jak neděkovat za plamen Jeho nekonečné lásky, jejíž životnost a vroucnost uchováváte na těchto místech, která jako první přijala Jeho vtěleného Syna? Jak Mu nevyzpívat naši vděčnost za podněty k bratrskému církevnímu společenství, za lidskou solidaritu prokazovanou bez ustání všem Božím dětem?

Ecclesia in Medio Oriente umožňuje promýšlet přítomnost a uvažovat tak o budoucnosti tímtež Kristovým pohledem. Exhortace svými biblickými a pastoračními směrnicemi, svým pozváním k duchovnímu a církevnímu prohloubení, svým doporučením liturgické a katechetické obnovy a svými výzvami k dialogu chce načrtnout cestu ke znovunalezení podstatného: *následování Krista* v obtížném a někdy bolestném kontextu, který může probouzet pokušení ignorovat nebo opomíjet slavný Kříž. Právě nyní je třeba slavit vítězství lásky nad nenávisť, odpuštění nad

pomstou, služby nad panováním, pokory nad pýchou, jednoty nad rozdělením. Ve světle dnešního svátku a s ohledem na plodnou aplikaci této exhortace všechny vybízím: nemějte strach zůstat v pravdě a pěstovat čistotu víry. Taková je řeč slavného Kříže! Toto je bláznovství Kříže, totiž umět obracet naše utrpení na volání lásky k Bohu a milosrdenství k bližním, umět přetvářet bytosti napadané a zraňované v jejich víře a v jejich identitě na hliněné nádoby ochotné nechat se naplnit hojností božských darů cennějších než zlato (srov. 2 Kor 4,7-18). Nejde pouze o symbolickou řeč, nýbrž o naléhavou výzvu konat konkrétní skutky, které stále více připodobňují ke Kristu a které pomáhají rozličným církvím odrážet krásu prvotní obce věřících (srov. Sk 2,41-47, *Druhá část exhortace*); skutky podobné těm Konstantinovým, kterými dokázal svědčit, vymanit křesťany z diskriminace a umožnit jim otevřeně a svobodně žít svou víru v Krista ukřižovaného, zabitého a zmrtvýchvstalého pro spásu všech.

Ecclesia in Medio Oriente podává návody, jež mohou pomáhat v osobním i komunitním zpytování svědomí, v objektivním zhodnocení úsilí a touhy po svatosti každého Kristova učedníka. Chce také přispět k ekumenismu plného lidské, duchovní a charitativní vřelosti v evangelní pravdě a lásce, jež čerpají sílu z přikázání Zmrtvýchvstalého Pána: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“ (Mt 28,19-20).

Ve všech svých částech chce exhortace každému učedníkovi Páně pomáhat plně žít a skutečně předávat to, čím se stal skrze křest: synem Světla, bytostí osvícenou Bohem, novou svítilnou ve zneklidňujících temnotách světa, aby v temnotách zářilo světlo (srov. Jan 1,4-5 a 2 Kor 4,1-6). Tento dokument chce pomoci vysvlékat víru z toho, co ji hyzdí, ze všeho, co může zatemňovat záři Kristova světla. Společenství je tedy autentickým přilnutím ke Kristu a svědectví je vyzářováním velikonočního tajemství, které dává slavnému Kříži plný smysl. Následujeme a „zvěstujeme... ukřižovaného Krista. Boží moc a Boží moudrost“ (1 Kor 1,23-24; *Třetí část exhortace*).

„Neboj se, malé stáde“ (Lk 12,32), a upamatuj se na příslib učiněný Konstantinovi: „V tomto znamení zvítězíš!“ Církve Blízkého východu, nemějte strach, protože Pán je opravdu s vámi až do konce světa! Nemějte strach, protože všeobecná církev vás doprovází svou lidskou a duchovní blízkostí! S těmito dojmy naděje a povzbuzení, abyste byli aktivními protagonisty víry prostřednictvím společenství a svědectví, předám v neděli posynodální exhortaci *Ecclesia in Medio Oriente* svým ctihodným bratrům patriarchům, arcibiskupům a biskupům, všem kněžím, jáhnům, řeholníkům a řeholnicím, seminaristům a věřícím laikům. „Buďte dobré mysli“ (Jan 16,33)! Na přímluvu Panny Marie, *Theotokos*, vroucně vyprošuji hojnost božských darů vám všem! Kéž dá Bůh všem národům Blízkého východu žít v pokoji, bratrství a v náboženské svobodě! Bůh vám všem žehnej. (*Lè yo barèk al-Rab jami 'a kòm!*)